

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Тришин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ - МЕНЕДЖЕРІВ

В.Д. Мужайло, І.Г. Кривоногова, В.О. Чабаров

Підвищення якості підготовки, суспільної значимості фахівців з управлінською освітою потребує прискореного вдосконалення навчальних програм, методики і методології викладання економічних дисциплін, впровадження в навчальний процес послідовної практичної підготовки фахівців-менеджерів.

Слід зазначити, що на сучасному етапі реформування економічної освіти немає сталої практики обов'язкового працевлаштування молодих фахівців - випускників вищих навчальних закладів України. Більш того, воно відбувається в умовах гострої конкуренції, де основним критерієм підбору кадрів є рівень освіти і досвід роботи. Причому, останньої в молодих випускників вузів, як правило, немає і роботодавці оцінюють рівень їх працездатності в реальних умовах господарської діяльності з таких позицій, як прикладна теоретична підготовка, практичні навички і особисті якості, набуті та розвинені під час навчання. Все це ще більш підсилює значення практичної підготовки студентів, робить її дієвою складовою процесу формування висококваліфікованих фахівців у вищих навчальних закладах країни.

Основним навчально-методичним документом, що визначає мету, зміст, порядок та послідовність проведення, а також форми та методи контролю, підведення підсумків усіх видів практики на всіх курсах навчання виступає наскрізна програма практичної підготовки студентів. Вона надає студентам можливість більш конкретно представити сенс практики на кожному етапі її проведення, забезпечує тісний зв'язок останньої з навчальною, науковою і науково-дослідницькою діяльністю.

Важливо зазначити, що наскрізна програма не є формальним об'єднанням в одну програму декількох програм окремих курсів і саме тому забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки фахівців економічних спеціальностей з дотриманням принципів системності, безперервності та послідовності навчання.

Виходячи з цього, метою практичної підготовки студентів є закріплення теоретичних знань та практичних вмінь, одержаних під час вивчення дисциплін з фаху, формування практичної майстерності відповідно до кваліфікаційної характеристики спеціальності. Вона повинна сприяти максимальній підготовці майбутніх спеціалістів до практичної роботи, формуванню у них професійних якостей та отриманню навичок роботи у трудових колективах.

В цьому контексті, основним завданням всіх видів практики є:

- формування у студентів розуміння практичного значення та прикладного характеру теоретичних знань, одержаних під час навчання;

- оволодіння студентами сучасними методами і формами організації та професійним інструментарієм майбутньої професійної діяльності;
- формування у студентів, на базі одержаних в навчальних закладах знань, професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних економічних умовах;
- виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у своїй практичній діяльності, набуття вмінь самостійно працювати над літературними, статистичними, графічними та ін. матеріалами, опрацювання первинних матеріалів, виконання аналітичних розрахункових робіт тощо.

У цілому, практична підготовка студентів передбачає систему заходів, спрямовану на формування молодого фахівця як соціально адаптованої і соціально відповідальної особистості. Під час виробничої практики студенти отримують нові знання, уміння і навички, в основному, при виконанні конкретних практичних завдань. Тому праця студентів на штатних посадах (з оплатою або без оплати) є, на нашу думку, найбільш доцільною в порівнянні з проходженням ними практики як дублерів, тобто по суті сторонніми спостерігачами. Ось чому, виходячи із особливостей і можливостей баз практики, доцільно навести приблизний перелік місць (посад), на яких можуть проходити практику студенти.

Подальше підвищення ефективності практичної підготовки студентів на сучасному етапі економічного розвитку країни можна здійснювати, як показує досвід багатьох навчальних закладів України, за декількома напрямками:

1. Побудова якісно нових відносин з базами практики.
2. Посилення соціально-психологічного аспекту практичної підготовки шляхом:
  - участі студентів у міждисциплінарних семінарах із залученням викладачів профільних дисциплін, керівників сучасних конкурентоспроможних підприємств, менеджерів кадрових агенцій тощо;
  - організації психологічних тренінгів для розвитку професійних якостей, умінь працювати в колективі, команді, спеціальних тренінгів з розвитку навичок оцінки ситуацій і побудові алгоритму реалізації професійних завдань.
3. Удосконалення методології практичної підготовки через:
  - створення послідовної системи розвитку практичних навичок та вмінь від першого до останнього етапів практики з урахуванням сучасних вимог ринку праці, розроблення багатофункціональних моделей для вирішення різних професійних завдань в аудиторних умовах;
  - орієнтація не тільки на професійну, а й на особистісну складову, яка дасть змогу випускнику навчального закладу виявляти ініціативу, гнучкість, адаптованість відповідно до змін у сфері трудових відносин, розвиватися та самовдосконалюватися. В цьому плані необхідно підсилити психологічну складову практичної підготовки студентів.

4. Впровадження у навчальний процес, у міру можливостей, зарубіжне практикування студентів старших курсів, а також базах практики, що розташовані у інших містах і регіонах України.

КОЛАБОРАЦІЯ З ФАХІВЦЯМИ-ПРАКТИКАМИ ЯК ШЛЯХ ДО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

О.О. Голубьонкова, М.Г. Брайко

Заклади вищої освіти мають спільну мету з представниками бізнесу - ми бажаємо готувати кваліфікованих фахівців, бізнес - отримувати фахівців, які мають не лише теоретичну підготовку, а і сучасні практичні навички. Саме з такою метою в освітньому процесі застосовують кейс метод, який потребує удосконалення з метою підвищення якості освітнього процесу.

Сучасні маркетингові методики змінюються дуже швидко. Традиційно кейс метод застосовується як розгляд певних ситуацій на підприємствах, фірмах, які надруковано у певних збірниках, або у спеціалізованих виданнях. Маркетологи, що працюють на підприємствах, як правило, не мають часу та мотивації для викладання своїх прикладів. Серед викладачів закладів вищої освіти поки що відсоток тих, хто поєднує викладацьку діяльність з практичною досить низький.

Для підвищення ефективності застосування кейс методу під час підготовки студентів за спеціальністю 075 «маркетинг» вважаємо за доцільне застосовувати колаборацію з фахівцями-практиками.

Колаборація (від англ. collaboration - співпраця, взаємодія, колективна робота) - процес спільної діяльності, наприклад, в інтелектуальній сфері, двох і більше осіб або організацій для досягнення загальних цілей, при якому відбувається обмін знаннями, навчання і досягнення згоди.

Результатом тісної співпраці з Олексієм Аль-Ватар вже є проходження практики нашими студентами в його фірмі, численні майстер-класи, його оцінка рівня підготовки студентів під час захисту кваліфікаційних робіт у складі кваліфікаційної комісії.

Наступний крок - підготовка інтерактивного навчального посібника-практикуму, в якому буде зібрано колекцію кейсів з вирішення різних маркетингових проблем О. Аль-Ватаром. Інноваційність даного навчального посібника - його формат. Основний матеріал надано у вигляді відео. Відео у двох варіантах, перший - для застосування на лекціях, як демонстрація певного прикладу. Другий варіант - відео з двох частин, в першій - опис ситуації, що склалася, визначення проблеми, в другій - приклад її розв'язання. Цей варіант доцільно застосовувати для практичних занять. Студенти після перегляду першої частини мають попрацювати і запропонувати свій варіант, а потім порівняти з тим, як відбувалося на практиці. Кожне відео супроводжується

Вплив підвищення кваліфікації на професійний рівень викладачів А.Д. Салавеліс, Г.В. Дідух, О.В. Землякова	176
Проектна методика навчання іноземних мов у контексті сучасних педагогічних текстологій О.С. Зінченко, С.Я. Маслова, А.В. Руда	177
Репутаційна складова вибору закладу вищої освіти абітурієнтом О.І. Дроздов	179
Роль науково-дослідної роботи студентів у формуванні фахових компетенцій О.В. Шикіна, С.Г. Ярьоменко	180
Дуальна освіта у закладах вищої освіти: переваги та ризики Л.В. Агунова	182
Дуальна освіта: можливості майбутнього Л.О. Ланженко, Н.О. Дец, Є.О. Ізбаш, Д.В. Дец	183
Методологічний підхід до формування компетентності майбутніх фахівців у сфері акредитації випробувальних лабораторій К.І. Науменко, Н.К. Черно	184
Питання якісної підготовки фахівців-механіків технологічного обладнання М.І. Субботіна	186
Застосування проектного підходу в навчальному процесі А.Ю. Букарос	187
Питання культури мови у процесі викладання курсу «Українське наукове мовлення» Я.В. Машарова, Т.Г. Казарян, О.В. Шевчук	188
Цифрова економіка: нові орієнтири управління підприємствами І.О. Седікова, І.І. Савенко	189
Роль HR-брендингу в розвитку закладу вищої освіти К.Б. Козак	192
Напрями удосконалення підготовки фахівців управлінських спеціальностей І.М. Агєєва, Є.М. Коренман, Ю.В. Дьяченко	194
Практика студентів як важлива складова якості підготовки майбутніх фахівців - менеджерів В.Д. Мужайло, І.Г. Кривоногова, В.О. Чабаров	197
Колаборація з фахівцями-практиками як шлях до інноваційного розвитку освітнього процесу О.О. Голубьонкова, М.Г. Брайко	199
Інновації у викладанні філософії Г.А. Шевченко, Ю.М. Мельник	200
Оновлення моделі здобуття вищої освіти при вивченні технічних дисциплін Н.В. Жихарева	201
Особливості проведення лабораторних занять з фізики із студентами-заочниками С.Н. Федосов	203